

Sygn. akt V U 24/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Krzysztof Kruk

Protokolant: Anna Filipowicz

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2014 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy B. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania B. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 5 grudnia 2013 roku

Nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje B. M. prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu R. M. od dnia 1 listopada 2013 roku;

II. stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VU 24/14

UZASADNIENIE

B. M. w dniu 15 listopada 2013 r. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniosek o rentę rodzinną.

Decyzją z dnia 5 grudnia 2013 r. Zakład ten, powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił B. M. prawa do renty rodzinnej.

Z uzasadnienia decyzji wynika, że przyczyną odmowy przyznania prawa do świadczenia było przyjęcie przez Zakład, że zmarły mąż odwołującej, R. M. nie miał ustalonego prawa do emerytury lub renty, ani nie spełniał warunków do przyznania renty, gdyż w dziesięcioleciu przed dniem zgonu, to jest w okresie od 10 marca 2001 roku do 9 marca 2011 roku miał udokumentowany okres ubezpieczenia w wymiarze krótszym niż 5 lat.

Odwołanie od tej decyzji, jako krzywdzącej, wniosła B. M., wnosząc o jej zmianę i przyznanie renty rodzinnej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał argumentację z zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

R. M.zmarł w dniu (...)roku. W dacie śmierci był mężem B. M.(k. 6 akt o rentę z 2011 roku).

B. M.złożyła wniosek o rentę rodzinną po mężu, jednakże decyzją z dnia 20 maja 2011 roku odmówiono jej tego świadczenia (k. 10 tych samych akt).

Wyrokiem Sądu Okręgowego w B.z dnia 3 sierpnia 2011 roku w sprawie (...)zmieniona została odmowna decyzja organu rentowego i przyznano B. M.rentę rodzinną po zmarłym mężu od 10 maja 2011 roku (k. 15-16).

15 lutego 2103 roku B. M.złożyła wniosek o wyłączenie jej z kręgu osób uprawnionych do renty (k. 28).

Decyzją z dnia 21 lutego organ rentowy wstrzymał wypłatę renty rodzinnej, z uwagi na ustanie uprawnienia do tego świadczenia, na wniosek uprawnionej (k. 29)

Decyzją z tego samego dnia rentę rodzinną przyznano synowi B. M.i zmarłego – M. M., który pobierał ją do listopada 2013 roku, czyli do ukończenia nauki. B. M.otrzymywała w tym czasie zasiłek dla bezrobotnych (wyjaśnienia odwołującej – k. 10 akt sprawy).

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o powołane dokumenty, a także wyjaśnienia odwołującej, które nie były kwestionowane przez organ rentowy. Dlatego Sąd opisane fakty uznał za bezsporne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 107a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, złożenie wniosku o wyłączenie z kręgu osób uprawnionych do renty rodzinnej, powoduje ustalenie tego prawa z pominięciem tej osoby (ust 1), której prawo do świadczenia ustaje (ust 2). Prawo to ulega ponownemu ustaleniu, na wniosek osoby, która złożyła wniosek o wyłączenie z kręgu osób uprawnionych do renty (ust 4).

Prawo do renty rodzinnej ponownie ustalonej w takim trybie wymaga spełnienia przesłanek z art. 65 ust 1 , to jest przysługiwania zmarłemu prawa do emerytury lub renty tytułu niezdolności do pracy, lub spełniania warunków do uzyskania jednego z tych świadczeń, przy czym przyjmuje się, że zmarły był całkowicie niezdolny do pracy (ust 2 art. 65).

Wbrew twierdzeniu organu rentowego, zmarły R. M.spełniał warunki do otrzymania renty, bowiem w dacie śmierci ((...)roku) był uważany za całkowicie niezdolnego do pracy, a mając udowodnione 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie musiał mieć 5 letniego okresu składkowego i nieskładkowego w dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku o rentę lub powstania niezdolności do pracy. Wynika to wprost w uzasadnienia wyroku w sprawie (...)

Odwołująca spełnia dotyczące jej warunki prawa do renty rodzinnej, gdyż była żoną zmarłego w dacie jego śmierci (art. 67 ust 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), a będąc urodzoną (...), w dacie śmierci męża miała ukończone 50 lat (art. 70 ust 1 pkt 1 tej ustawy).

Istotnie, jak wskazał w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ rentowy, zmarły mąż odwołującej nie spełniał w dacie śmierci wymogu opisanego w art. 58 ust 4 ustawy, gdyż nie miał 30 lat okresów składkowych, a tylko 29 lat, 9 miesięcy i 14 dni.

A tylko spełnienie tego wymogu skutkuje brakiem wymagania spełniania warunku opisanego w art. 57 ust 2 ustawy emerytalnej, czyli wymogu 5 letniego okresu składkowego i nieskładkowego w dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku o rentę lub powstania niezdolności do pracy.

Jednakże organ rentowy pominął, że przepis ustępu 4 w art. 58 ustawy emerytalnej dodano ustawą z dnia 28 lipca 2011 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. 2011.187.1112), w art. 1 pkt 1 tej ustawy zmieniającej, a zmiana weszła w życie 14 dni po ogłoszeniu (art. 3 ustawy zmieniającej), co nastąpiło 8 września 2011 roku.

Skoro przepis ten (ust 4 art. 58) nie obowiązywał w dacie śmierci męża odwołującej, nie może mieć on zastosowania do oceny „spełniania warunków wymaganych do uzyskania renty”, w rozumieniu art. 65 ust 1 ustawy emerytalnej. Wynika to z użycia sformułowania art. 65 ust 1 ustawy, opisującego status zmarłego jako „osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo... lub spełniała warunki”. Dlatego do oceny spełniania warunków odwołującej do prawa do renty należy stosować stan prawny z daty śmierci męża wnioskodawczyni.

W tej dacie ((...)roku), warunek stażowy określony w przepisie art. 58 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 58 ust. 2 i art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie musiał być spełniony, gdy osoba całkowicie niezdolna do pracy udowodniła okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat dla mężczyzn, co jednoznacznie stwierdził uchwałą siedmiu sędziów SN z dnia 23 marca 2006 r., sygn. I UZP 5/05 (OSNP 2006, nr 19-20, poz. 305). Uchwałę tą powołał Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 sierpnia 2011 roku w sprawie (...)

Zatem zmarły R. M.spełniał w dacie śmierci warunki do otrzymania renty. Jego żona, odwołująca B. M.tym, samy spełnia warunki do prawa do renty rodzinnej, od miesiąca w którym złożyła wniosek.

Sąd Okręgowy dodaje, że analogiczną sytuację oceniał Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie III AUa 175/13 (wyrok z dnia 27 sierpnia 2013 r.) i III AUa 1304/12 (wyrok z dnia 18 czerwca 2013 r), przyznając osobom uprawniony prawo do renty rodzinnej po osobach zmarłych przed nowelizacją art. 58 ustawy emerytalnej, polegającej na dodaniu ustępu 4., a którzy legitymowali się 25 letnim składkowym i nieskładkowym (mężczyźni), choć nie udowodnili takich okresów w wymiarze 30 lat.

Wobec ustalenia, że zmarły mąż odwołującej w dacie śmierci spełniał warunki do uzyskania renty, a w konsekwencji, że odwołująca ma prawo do renty po mężu, Sąd Okręgowy na podstawie art. art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał B. M.prawo do renty rodzinnej po mężu (punkt I. wyroku).

W sprawie nie było okoliczności spornych, wymagających dokonywania przez organ rentowy wyjaśnień w rozumieniu art. 118 ustawy emerytalnej, poza prawidłowym zastosowaniem przepisów prawa. Dlatego na podstawie ust 1 i ust 1a art. 118 ustawy emerytalnej, Sąd stwierdził, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (punkt II. wyroku).